

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

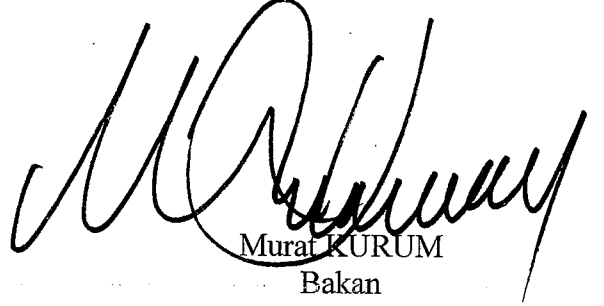
Sayı :30824082-610-4880358
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

27 Ekim 2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (6 Adet, 6 Sayfa)
- Cevap Yazısı (100 Adet, 156 Sayfa)

TRABZON MİLLETVEKİLİ
SAYIN HÜSEYİN ÖRS'ÜN
TBMM 7/70917 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR

SORULAR

Bilindiği üzere, Trabzon Büyükşehir Belediyesi'nin, 20 Nisan 2016 tarihinde aldığı yer tahsisi kararı sonrası Araklı Taşönü mevkiinde, Trabzon ve Rize İlleri Yerel Yönetimleri Katı Atık Tesisleri Yapma ve İşletme Birliğine entegre katı atık bertaraf ve depolama tesisi kurulmuştur.

Bu tesisinin kurulması sonrası bölgede yaşayan vatandaşlarımız, tesisten yayılan koku, çevre kirliliği; bölgedeki bahçelerde yetişen ürünlere verdiği zararlar nedeniyle şikâyetçi olmuş, yaşadıkları mağduriyetin çözümüne ilişkin ilgili kurumlar resmi başvuruda bulunmuş, taleplerini her platformda ifade etmiş; gitmedik yer, çalmadık kapı bırakmamışlardır. Bu husus yazılı ve görsel basında da çok kez yer almış, Trabzon Milletvekili olarak şahsım tarafından da TBMM Genel Kurulu'nda defalarca gündeme getirilmiştir. Bu tesis kurulurken, "Türkiye'de alanında kurulan en modern tesislerinden biri olacağı", "Tesisin atmosfere salacağı emisyon oranının AB standartlarının çok altında olacağı", "Burada vahşi depolama yapılmayacağı, tesisin son sistem olacağı ve en önemlisi koku olmayacağı" söylenmiştir. Ancak, bugün gelinen noktada Araklı Taşönü'nde kurulan bu çöp tesisi ile ilgili bölge halkının yaşadığı sıkıntılar had safhaya ulaşmış, eziyete dönüşmüştür. Bölge sakinleri çöp tesisinden yayılan koku nedeniyle nefes alamamakta, evlerinin kapı ve pencerelerini açamamaktadır. Tesis yapılırken hazırlanan ÇED raporunda bölgedeki konutların yok sayıldığı da bir çok kez dile getirilmiştir. Hâlihazırda çöp depolama ve bertaraf çalışmalarının devam ettiği tesisin hemen yanı başında ve etrafında birçok konut bulunmaktadır. Bölgede yaşayan vatandaşların bütün girişimlerine rağmen yaşanan mağduriyet ile ilgili herhangi bir somut adım atılmamış, çözüme ilişkin çalışma yapılmamıştır. Konu ile ilgili olarak, İlçe Belediye Başkanı da bir açıklama yaparak, "Kokunun giderilmesi için verilen sözlerin yerine getirilmediğini, tesiste vaat edildiği gibi çöplerin bertaraf edilmediğini ve vahşi depolama yapıldığını" ifade etmiştir.

Bu çerçevede;

- 1- Araklı Taşönü mevkiinde bulunan katı atık bertaraf ve depolama tesisi yapılırken hazırlanan ÇED raporu kim ya da kimler tarafından hazırlanmış, kim tarafından onaylanmıştır? ÇED raporu hazırlandıktan sonra raporun doğruluğu teyit edilmiş midir?
- 2- İlgili mevzuatta böyle bir tesisin kurulabilmesi için en yakın mesken 250 metreden yakın olamaz denilmesine rağmen, tesisin hemen yanı başında bulunan konutların ÇED raporunda gözükmemesinin sebebi nedir? Bu durumun sorumluları kimlerdir? Sorumlu olanlar ile ilgili Bakanlığımızca herhangi bir yaptırım uygulanmış mıdır?
- 3- Türkiye'de alanında kurulan en modern tesislerinden biri olacağı, tesisin atmosfere salacağı emisyon oranının AB standartlarının çok altında olacağı, vahşi depolama yapılmayacağı, tesisin son sistem olacağı ve en önemlisi koku olmayacağı söylenen bu tesiste bugün durum bunun tam tersidir. Bölge sakinleri çevre kirliliği ve pis

kokudan rahatsızdır. Yaşanan bu mağduriyetten Bakanlık haberdar mıdır? Yaşanan koku ve çevre kirliliğinin çözülmesine ilişkin Bakanlığınızca yapılan ya da yapılacak olan herhangi bir çalışma var mıdır? Varsa nelerdir? Yoksa ne zaman yapılacaktır?

- 4- Tesisten yayılan pis kokunun haricinde martı vb. kuşların çöpleri çevreye yaymaları, rüzgâr ve yağmur gibi sebeplerle bölgedeki toprak, su ve bahçelerdeki ürünlerde kirlilik artmış; insan sağlığını olumsuz etkileyecek duruma gelmiştir. Bu hususla ilgili Bakanlığınızca ya da ilgili kurumlarca yapılan ya da yapılacak olan herhangi bir çalışma var mıdır? Varsa nelerdir?
- 5- Tesisin kuruluşundan bu yana, verilen sözlerin yerine getirilmemesinin, kurallara uyulmamasının ve denetlenmemesinin sebebi nedir? Bu durumun sorumlusu kimlerdir? Verilen sözlerin yerine getirilmesi, tesisin denetlenmesi ve gerekli yaptırımların uygulanmasına ilişkin Bakanlığınızca herhangi bir çalışma yapılacak mıdır?
- 6- Araklı Taşönü mevkiinde bulunan bu çöp tesisinin çevreye, insanlara ve ürünlere verdiği zararlar göz önüne alınarak bu mağduriyet ne kadar daha devam edecektir? Bakanlık ne zaman duruma el atacak ve insanların mağduriyetini giderecektir?
- 7- Bu tesisin zararlarının ortadan kaldırılmasına ilişkin ne gibi tedbirler alınmıştır?
- 8- Bu tür tesislerin bakım ve denetimleri ne zamanlarda ve ne sıklıkta yapılmaktadır? Taşönü çöp tesisinde şimdiye kadar yapılan bakım ve denetim raporlarına göre herhangi bir işlem yapılmış mıdır? Şimdiye kadar bakım ve denetim yapılmadıysa ne zaman yapılacaktır?

CEVAPLAR

Trabzon İli, Araklı İlçesi Taşönü Mevkiinde yapılması planlanan "Katı Atık Değerlendirme ve Bertaraf Tesisi proje alanı, Ordu-Trabzon-Rize-Giresun-Gümüşhane-Artvin Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planında 'Bölgeye Özel Ürün Alanı (Bağcılık, Çay, Fındık vb.)' içerisinde kalmaktadır. Çevre Düzeni Planı / Plan Hükümlerinin "5.17 Bu plan sınırları içinde ihtiyaç olması halinde güvenlik, sağlık, eğitim vb. sosyal donatı alanları, belediye hizmet alanları, büyük kentsel yeşil alanlar, kent veya bölge / havza bütününe yönelik ve bunlarla entegre her türlü atık bertaraf tesisleri geri kazanım tesisleri, arıtma tesisleri, sosyal ve teknik alt yapı, açık spor alanları, enerji iletimi ve doğalgaz depolamasına ilişkin imar planları, ayrıca idari sınırlarda olabilecek değişiklikler, bu planın koruma, gelişme ve planlama ilkelerine, ilgili kurum ve kuruluşların görüşlerine uyularak ilgili idaresince yapılır ve onaylanır. Söz konusu kullanımlardan ÇED Yönetmeliği kapsamında kalanlar için "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" veya "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir" kararının bulunması, ÇED Yönetmeliği kapsamı dışında olanlar için ise ilgili kurum ve kuruluşların uygun görüşü olması kaydı ile çevre düzeni planı değişikliğine gerek olmaksızın alt ölçekli planları ilgili idaresince hazırlanır ve onaylanır.

Onaylanan planlar sayısal ortamda veri tabanına işlenmek üzere Bakanlığa gönderilir. Söz konusu tesisler / tesis alanları amacı dışında kullanılamazlar." hükmü yer almaktadır.

ÇED Yönetmeliği Ek-1 Listesinde yer alan projelerle ilgili Bakanlığımıza yapılan başvurular, yönetmelik gereği Bakanlığımızca konuyla ilgili kurum ve kuruluşlardan oluşturulan İnceleme ve Değerlendirme Komisyonu üyeleri ile birlikte, halkın itirazları da dikkate alınarak ÇED sürecinde değerlendirmeler yapılmaktadır. Söz konusu proje ile ilgili oluşturulan Komisyon üyesi kurum ve kuruluşların olumlu görüşleri mevcuttur.

Bu nedenle, yukarıda belirtilen hususlar da dikkate alınarak Bakanlığımızca 15.03.2018 tarihli yazımız ile “ÇED Olumlu” kararı verilmiştir.

Geçmişte çimento malzemesi temin edilen terk edilmiş ocak sahasında yapılması planlanan bu projeye ilgili Nihai ÇED Raporunda; tekil konut ve yerleşim yerleri mesafeleri belirtilmiştir.

Trabzon İli, Araklı İlçesi Taşönü Mevkiinde yapılması planlanan “Katı Atık Değerlendirme ve Bertaraf Tesisi” ile ilgili Nihai ÇED Raporu’nda raporu hazırlayanların bilgisi de yer almakta olup, söz konusu rapora Bakanlığımızın <http://eced.csb.gov.tr/ced/jsp/ek1/17843> internet sayfasından ulaşılabilir.

Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında görevli denetim personeli tarafından 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna istinaden yayımlanan yönetmelikler kapsamında; ani, birleşik ve şikâyet üzerine denetimler yapılmaktadır. Yapılan denetimlerde Çevre Mevzuatında belirtilen usul ve esaslara aykırı faaliyet gösterdiği tespit edilen işletmelere 2872 sayılı Çevre Kanunu’nun 20’nci maddesi uyarınca idari para cezası uygulanmakta, ayrıca çevre ve insan sağlığı için tehlike yaratan işletmelerin faaliyeti de 15’nci maddesi kapsamında kısmen veya tamamen, süreli veya süresiz olarak durdurulmaktadır.

Bu doğrultuda; Araklı Taşönü mevkiinde yer alan katı atık bertaraf ve depolama tesisi hakkında Bakanlığımıza ulaşan koku vb. şikâyetlere binaen ayrıca ani denetimler yapılmaktadır.

Son bir yılda söz konusu tesise 15 adet denetim gerçekleştirilmiş olup yapılan denetimlerde tespit edilen ihlaller nedeni ile 800.000,00 TL idari para cezası uygulanmıştır.

Uygulanan idari para cezasının yanısıra tespit edilen olumsuzlukların giderilmesi amacıyla söz konusu tesise Çevre Kanunu’nun 15. Maddesi uyarınca süre verilmiş olup süreç Bakanlığımızca takip edilmektedir.